

Vida Olotina

REVISTA QUINZENAL NACIONALISTA

Comprat a J. E. en 1930

ANY I ————— NÚM. 15
OLOTT, 15 DE OCTUBRE DE 1915

Resultados obtenidos por la
MUTUA GENERAL DE SEGUROS

contra accidentes del trabajo, en el 1.º, 2.º y 3.º trimestres de 1915.

↔

INGRESOS	Ptas. 212.747'60
GASTOS	» 186.515'67
Sobrante	<u>Ptas. 26.231'93</u>

Accidentes atendidos 2061

DELEGADO en Olot D. Tomás Mostench, Representante.

Farmacia i Drogueria

JOAN GARDELUS I FILLS

Agents exclusius per a Olot dels tan recomenats productes de la

Perfumeria Gadalús

i de la

Crema Bella Aurora

i per a la provincia del insuperable

Champagne George Montagne

Tarifa d'anuncis en la coberta de Vida Olotina Administració: Civillers, núm. 16

Anuncis

Una plana, 8 pessetes.=Mitja plana, 5 pessetes.=Un quart de plana, 3 pessetes.=
Un octau de plana, 1'75 pessetes.=Un setzau de plana, 1 pesseta.

Esquelles mortuories

Plana entera, 10 pessetes.=Mitja plana 6 pessetes.

Encaxos a 5 pessetes

Descomptes

Per 6 insercions, el 10 %.=Per 12, el 25 %.=Per 24, el 50 %.

Vida Olotina

REVISTA QUINZENAL NACIONALISTA

Any I

OLOT, 15 de Octubre de 1915

Núm. 15

Preus de subscripció

Olot, any. 2'50 ptes.
Fora, " 3'00 "
Número solt 10 céntims
Anuncis, segons tarifa. Pagos a la bestreta.

Direcció i administració:

Carrer de Clivillers, núm. 16, on se dirgirà
tota la correspondència.
No 's retornen els originals

CAMPANYA ELECTORAL

«Que el fi de la controversia o de la disputa
no sia la victoria, sinó la millora.»

Josep Joubert. Trad. Xenius.

EL GOVERN DE LA CIUTAT

Es una cosa verament inconcebible el general desconeixement que's té de ço que és el Municipi. Ho és tant de general, que amb tota seguretat trovaríem més d'un parell de dotzenes de persones que han estat investides amb el càrrec de regidor i que no sabrien explicar clarament i amb veritat quina és la missió del Municipi i, per consegüent molt menys sabrien dir-nos de la manera que aquella missió ha de ser recta i saviament realitzada.

Són tantes i tan complexes les causes de l'esmentat desconeixement, que és impossible examinar-les aquí.

Concretem-nos a examinar alguns efectes.

Si un expertíssim intel·lectual de la Espanya actual—D. Josep Ortega i Gasset—ha pogut escriure amb gran clarividència que «res destmoralitza tant els esperits com donarse a enraonar de lo que no entenen», amb molta raó podem suposar la enorme font de ineficàcia i de immoralitat a que haurà donat lloc en els Municipis la general ignorància dels que els han governat.

I aquí cal una aclaració: no volem dir que aquests siguin uns ignorants, volem dir que, sens perjudici de ésser prou entesos en moltes altres matèries, el desconeixement de la missió pròpia del Municipi els haurà fet obrar de ma-

nera equivocada i contrària a la eficàcia i a la rectitut.

I d'aquí venen, potser, les grans diversitats de actuació municipal indeguda.

Els uns prenen el Municipi com a cenacle on s'han de escatir les més ardues qüestions de Regidó; altres van al municipi, amb la il·lusió de que des de ell podran laborar amb èxit per l'adveniment de la forma de govern preferida; uns creuen que els drets de l'home, o la causa de la llibertat, o la nivellació social han de sorgir magícamment de una actuació municipal enèrgica; altres tenen per segur que des de el Municipi es d'aon s'han de salvaguardar les tradicions salvadores.

I menys mal quan no hi hagi qui faci servir el Municipi per a satisfer vanitats aparatoses i purament casolanes; o qui repartint favors i emplaços labori per a personals i tèrbols incursions en el laberinte de la política caciquista; o qui, anant més al gra procuri espigolar en el camp de les combinacions administratives.

Producte de totes aquestes actuacions indegudes, és el desengany de regidors o de electors, segons se vegi que s'ha perdut el temps inutilment o be que s'ha aprofitat massa.

Hem de suposar, tornant a la nostra tesi, que

si es tingués general coneixement de lo que en realitat és missió del Municipi, aquelles actuacions indegudes cessarien.

La missió del Municipi és, en relació a la Ciutat, la mateixa que la del Parlament en relació amb l'Estat, amb la única diferència que el Parlament té no més funció legislativa i el Municipi la té legislativa i executiva a la vegada. Es, com si diguéssim, fusió de Parlament i Govern en un sol organisme, amb tutela plena sobre la Ciutat però subjecte, naturalment, a les Lleis i a les jurisdiccions superiors.

Vegi's com el Municipi confecciona son presupost, organitza serveis, nomena empleats, etc. realitza, en fi, una obra de govern que serà més o menys amplia i savia segons vulguin i sàpiguen els membres de aquest govern.

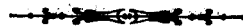
Els que no s'han pres la molestia de examinar seriosament els ressorts de govern de que disposa el Municipi diuen que aquest no pot fer apenes res, per les trabes amb que el subjecten les Lleis. No obstant, si be és veritat que una major autonomia o llibertat municipal, faria més extensa y fàcil la actuació del govern de la Ciutat, dintre dels límits de les Lleis actuals hi ha marge suficient per a que dit govern pugui pendre molta més volada de la que creu la generalitat.

De manera que està en la mà del Municipi el foment, quan no l'organització, de una pila de serveis que poden ésser decisius per a el progrés de la ciutat. I si aquets serveis no's realitzen és per incuria o per ignorancia del Municipi. I com que els membres del Municipi els elegeixen lliurement els ciutadans, hem de regonèixer que el Municipi serà un sapient organ de govern quan els ciutadans designin per a formar-lo homes suficientment capacitats, treballadors i rectes. Però com que es difícil, per no dir impossible, que persones aïllades posseïxin els coneixements necessaris per a organitzar una obra de govern evidentment complexa, els ciutadans han d'eleger un nucli d'homes que sigui prou capaç de sentir la transcendència de la missió del Municipi i que reuneixi prou coneixements i garanties per a que dita missió sia acomplida amb el major grau possible de amplitut, saviesa i rectitut.

Perxò interessa a la Ciutat, quan se tracta de eleger regidors, saber quins són els propòsits dels que formen les distintes candidatures, i quines són les garanties que puguin avalar aquells propòsits, car si be és important saber a qui s'elegeix, encare és més important saber què és

lo que pot esperar-se de la actuació dels elegits. Ja va dir-ho en Cambó, és molt més interessant preocupar-se de com se governa, no pas de qui governa.

D'acord amb l'esperit que informa aquest criteri, la Lliga Regionalista, ara que va a presentar una candidatura avalada per les preeminentes qualitats personals dels candidats i per la força i els recursos de que pot disposar com a medi d'opinió, farà pública declaració de son ideal immediat en relació amb el govern de la Ciutat, desitjosa de que els que vulguin honrar-la amb sos vots sàpiguen clarament *què* és lo que voten.

Als nostres amics

Havent arribat fins a nosaltres algunes veus públiques segons les quals la Lliga Regionalista estava concertant intel·ligències amb altres grups polítics locals, podem afirmar, degudament autoritzats, que dits rumors no tenen cap fonament de realitat.

Ademés, no pot existir base d'intel·ligència per la senzilla raó de que no s'ha acabat encara l'exposició del total punt de vista de la Lliga Regionalista en relació amb les vinents eleccions, essent per lo tant impossible que els altres grups polítics puguin deliberar amb exacte coneixement sobre la coincidència de les aspiracions llurs amb les de la Lliga Regionalista.

Contestant a don Gabriel Maura

IV

La disconformitat dels regionalistes amb el senyor Maura.

Jo no ho creia, ni ho creia ningú, que una precipitada dimissió del Govern del Sr. Maura posés terme sobtat al debat parlamentari iniciat pel Sr. Moret, abans que tots els factors de la política espanyola haguessin precisat la seva posició enfront del Govern i amb relació als problemes gravíssims que havien sorgit durant l'istiu. Tota l'essència del règim parlamentari exigia que les Corts deliberessin amplament sobre aquells problemes i que, un cop finida la deliberació, el Govern plantegés a la Corona la qüestió de confiança i la Corona orientada pels resultats de la deliberació i coneixedora de l'estat de consciència del país, adoptés una resolució.

Quan, al matí del 21 d'octubre, varen avisar-me que el senyor Maura era al Palau Reial a presentar la dimissió del ministeri, la meua sorpresa fou tan gran com la meua preocupació. Totes les conseqüències que aquella resolució precipitada havia de tenir per a la política espanyola i per a l'actuació regionalista catalana, se'm varen aparèixer amb una evidència esclatant. Vaig creure que'm calia fer tots els possibles per evitar-les i vaig anar sens perdua de temps al Ministeri de la Governació. Allí el Sr. Cierva va confirmar-me lo nova de la dimissió i va explicar-me els motius que havia tingut en compte el Consell de ministres a l'acordar-la. No'm van convèncer les explicacions del Sr. Cierva. Als seus arguments en favor de l'acord de dimissió vaig jo oposar-hi totes les conseqüències d'un canvi de Govern en moments en que significava el triomf d'un moviment facciós i la derrota del principi d'autoritat; vaig exposar-li les meves confiances de que una continuació del debat o evitaria la crisi o modificaria els termes en que s'havia plantejat i en disminuiria les pertorbadores conseqüències; vaig indicar-li els termes en que jo hauria intervingut en el debat si hagués continuat aquella tarde. I el senyor Cierva, impressionat per les meves paraules, va indicar-me la conveniència de que jo parlés amb el senyor Maura al sortir aquest del Palau Reial.

A l'entrar jo a casa el senyor Maura, ja aquest hi havia arribat.

Jo no sé si el senyor Maura l'haurà recordada algún cop aquella llarga conversa que tinguérem el matí del dia 21 d'octubre de 1909, quan tot-just tornava del Palau Reial de presentar la dimissió del seu govern. Jo l'he recordada mil voltes al veure com els fets anaven confirmant els meus presagis d'aquell dia.

A les primeres paraules vaig veure que era inútil tot esforç per evitar lo inevitable. El senyor Maura entenia que, al presentar la dimissió complia el seu dever i obría per a la política espanyola un període de regeneració salvadora. El nou Govern seria flor d'un dia; tindria la vida morta, i moriria, com havia nascut, amb vilipendi, marcant la seva mort la fi de la política d'artifici i la instauració dels governs d'opinió. La opinió espanyola, despertada amb tres anys de bons governs, es posaria resoltament al costat del senyor Maura, i el govern lliberal fóra víctima dels aliats que l'havien dut al poder i les creixents exigències dels quals no podria satisfer.

Jo no els compartia els optimismes del senyor Maura. Jo dissentia d'ell, fonamentalment, a l'apreciar el grau de desenrotllo que havia ob-

tingut la ciutadania espanyola. Jo la creia incipient, rudimentaria, aquesta ciutadania. Jo recordo que, per expressar la meua opinió, vaig dir-li al senyor Maura:—Durant molts anys, la política espanyola ha estat una gran farsa, que ni sisquera ha tingut espectadors: al mig de la plaça hi havia els triófnadors dels partits i, per soroll que armessin, els ciutadans ni sisquera obríen les finestres per enterar-se de ço que abaix passava; ara, amb els tres anys del seu govern, les finestres han començat d'entreobrir-se i fins alguns ciutadants comencen de mirar a la plaça pública i d'interessar-se per un espectacle nou que difereix bastant de les antigues farses. Mes aquests ciutadans no són encara més que curiosos que comencen de sentir interès i fins simpatia; i fins arribar a convèncer-los que han de baixàr a la plaça pública i que són ells qui han de ocupar-la i que han de ser exèrcits de ciutadans els qui substitueixin i arreconin les magres comparses que allí abaix s'agiten, la feina és llarga, i és feina molt urgent, perquè, si no es fa depressa, tornaran a tancar-se els finestrons i els ciutadants espanyols apartaran amb fàstic la vista de la plaça pública, altre cop ocupada per les velles comparses, i de l'intent d'aquests darrers tres anys en serverán sols el record d'una decepció més que els inclinarà a escoltar encara amb més desconfiança tota veu de regeneració que arribi a las seves orelles.—

Recordo que, al despedir-me del senyor Maura, vaig dir-li: Interrompuda la seva comunicació amb el país per mitjà de la «Gaceta» i el «Diario de Sesiones»—els dos periòdics que menys llegeixen els espanyols—s'imposa la comunicació constant, intensa, per mitjà de la propaganda. Sols la propaganda immediata, intensa, per tot el país, en favor de les solucions i dels procediments del Govern caigut avui, pot evitar les tristes conseqüències de la seva caiguda.

Es formà el Govern Moret i, als pocs dies, en la reunió del Senat, el senyor Maura proclamava la «implacable hostilitat». Del seu discurs—que els parlamentaris regionalistes escoltàrem des d'una tribuna—en recordo uns conceptes que ens varen produir una gran impressió. Parlava el senyor Maura de les eleccions generals que convocaria el nou Govern, i, amb frase viril, rebutjava per al seu partit els beneficis de l'encasillat i declarava que no admetria com a senador ni diputat conservador més que els que portessin una investidura filla llegendima dels vots dels ciutadans. Aquest concepte era, al meu entendre, tot el discurs, y quan, al sortir del Senat, sentia jo el comentari de que la «implacable hostilitat» era un veto que havia posat el senyor Maura al senyor Moret davant de la Corona, jo protestava d'aquest comentari i deia: «No; és

quelcom més greu: és el veto que posa davant del país, a la política d'artifici i de componenda».

I, amb aquesta convicció, vaig sortir l'endemà cap a Barcelona.

A Catalunya la dimissió del senyor Maura havia produït una impressió immensament major que en el restant d'Espanya. Els partits locals agrupats dintre la Solidaritat devíem pendre posicions davant l'alteració de la política espanyola que significava el canvi de Govern.

En els primers dies de novembre vaig donar a la Lliga Regionalista unes conferències, les conclusions de les quals, acceptades per tot el regionalisme català, passaren a tenir la consagració de doctrina de partit per la Lliga. En aquelles conferències jo plantejava la possibilitat d'una intervenció, des del Govern, en la política espanyola, abandonant la qüestió previda de la forma de govern. Confiant en que tindrien compliment les declaracions fetes pel senyor Maura al Senat, jo preveia una franca intel·ligència entre els regionalistes i el senyor Maura quan, al convertir aquest el seu partit en partit d'opinió que no visqués al escalf del poder sinó del concurs dels ciutadans, quedaria depurat dels elements—fonamentalment incompatibles amb nosaltres—que no podien avenir-se a aquesta transformació.

Les meves conferències, que em valgueren entusiastes felicitacions d'alguns conservadors, el senyor Ossorio entre ells, foren desfigurades i combatudes per «La Epoca» amb gran vivesa. L'actitut de «La Epoca» no em va causar cap sorpresa: mai m'havia jo deixat il·lusionar per la cohesió externa i l'adhesió personal de tot el partit conservador al senyor Maura; havia vist sempre—i no desconeixia el senyor Maura el meu criteri—que dintre del partit conservador sols una petita part sentia la política com la predicava i la practicava el senyor Maura.

La «implacable hostilitat» es complí, fins a cert punt, en quant significava renúncia, per part dels homes del partit conservador, a demanar petits favors en els ministeris. Mes la campanya de propaganda que jo esperava, no venia. El senyor Maura no l'emprengué i al voler-la emprendre pel seu compte alguns diputats conservadors, s'adonaren que el partit no estava amb ells, que la massa del partit no volia portar a la plaça pública la «implacable hostilitat», sinó que desitjava que no s'en parlés, que el record de la reunió del Senat s'anés esvaint, fins que un dia, com més aviat millor, vingués una «fórmula» que, decorosament, permetés tornar a la «normalitat» del joc de compares entre els dos partits turnants.

La caiguda del senyor Moret fou, indubtablement, un efecte de la «implacable hostilitat» del

senyor Maura. En la caiguda del senyor Moret no hi tingué la més lleu intervenció la opinió pública, que, per la manca d'una campanya de propaganda, havia ja oblidat tota la actuació renovadora del govern del senyor Maura, i mirava ja com a cosa normal el govern del senyor Moret.

I davant la substitució d'En Moret per En Canalejas, substitució tramitada únicament dintre la Cambra Regia, el senyor Maura es donà per satisfet: no parlà més d'«hostilitat implacable» i es confeccionà l'encasillat com en els millors temps d'En Sagasta i d'En Romero Robledo. Els candidats conservadors cregueren més convenient buscar el triomf en el ministeri de la Governació que en campanyes d'opinió davant el cos electoral, i el senyor Maura facilità totes les solucions y combinacions per ajudar al senyor Canalejas a que portés a les Corts una majoria.

L'actitut del senyor Maura fou per als regionalistes catalans una inmensa decepció.

¡La «revolució des de dalt», la «implacable hostilitat», la renovació de la vida pública espanyola, concretar-se i donar-se per satisfeta amb el simple fet de la substitució d'En Moret per En Canalejas!

Esperàvem nosaltres que allò no havia de parar fins arribar a una transformació de la política espanyola, i veiérem amb fonda pena que el senyor Maura s'acontentava amb una satisfacció personal que li donava la Corona.

¿Creu el comte de la Mortera que el seu il·lustre pare hauria obrat diferentment en les eleccions de 1910 si hagués comptat amb el concurs dels regionalistes? Jo no ho crec: no ha estat mai el senyor Maura home que hagi marcat un criteri i seguit una conducta tenint en compte les forces d'atac amb que comptava i les forces de resistència que havia de vèncer. Quan ha cregut que devia fer una cosa, l'ha feta sense mesurar-ne les dificultats ni els perills. ¡No! No es faci il·lusions el comte de la Mortera: el senyor Maura, en les eleccions de 1910, hauria fet, tenint-nos a nosaltres, el mateix que va fer sense tenir-nos.

Creu el comte de la Mortera que en 1909 havíem nosaltres d'entrar en el partit conservador «para renovarle, depurarle, transformarle o completarle»; jo crec que en 1909, quan precisament es produïren actuacions del poder amb què nosaltres estàvem disconformes i consideràvem errors de govern, que després ha reconegut el senyor Maura, era quan menys podíem entrar en el partit conservador. Mes, si hi haguéssim entrat en 1909, estigui ben segur el comte de la Mortera que n'hauríem sortit en 1910, perquè el senyor Maura hauria fet el mateix que va fer, i nosaltres hauríem hagut de confessar que a l'unir-nos amb el senyor Maura ens havíem equivocat.

Des de 1912, el senyor Maura afirma i repeteix que la política espanyola està desencarrilada des del mes d'octubre de 1909. Jo crec que la política espanyola està desorganitzada des de 1910.

En 1909 la política nova que representava el senyor Maura sofrí l'atac descobert i franc de la política vella que, solapadament el venia combatent de feia molt temps. En 1910, la política nova que encarnava el senyor Maura va claudicar, i aquella claudicació explica y justifica tot el que ha vingut després; en la política de componenda i d'artifici que triomfà en 1910, el senyor Maura devia ser forçosament vençut, perquè no era aquella la seva política. ¿No li sembla al senyor comte de la Mortera que la crisi no explicada del mes d'octubre de 1913 que tragué la quefatura del partit conservador al senyor Maura i va donar el poder al senyor Dato, s'assembla, com una gota d'aigua a una altra gota d'aigua, a la crisi del gener de 1910 que, amb tanta complacència del senyor Maura, va llençar del poder el senyor Moret i va donar la quefatura del partit lliberal al senyor Canalejas?

Després, ¿a qué recordar lo ocorregut?

Els moments de coincidència entre els regionalistes i el senyor Maura, tan freqüents de 1907 a 1909, s'anaren fent més escassos de dia en dia. En canvi, els moments de disconformitat sovintejaven cada dia més.

Passant per alt l'absoluta disconformitat amb el senyor Maura i el seu partit en la tramitació del projecte de llei de Mancomunitats—punt aquest prou important per a que hi didiqui un article—quasi tota l'actuació del senyor Maura l'estimàrem errada els regionalistes que, amb la mateixa decisió i franquesa amb que li havíem manifestat la nostra conformitat, li manifestàrem la nostra disconformitat quan va produir-se.

Entenguérem que fou un erro aquella abstenció despectiva dels anys 1911 i 1912, que significava una vaga del partit conservador, protestant silenciosament d'una realitat política y no fent res per modificar-la.

Entenguérem un erro la famosa carta de primer de gener de 1913, publicada amb motiu de la solució donada per la Corona a una crisi que, constitucionalment, no's podia resoldre d'altra manera.

Entenguérem un erro, més gros encara aquell retorn a la política després de la comedia de la reunió del Senat, que llevà al senyor Maura, davant del concepte públic, la nota d'enteresa que era la que més avalorava la seva personalitat política.

I tots aquestos erros, causes fatals de la situació en que avui es troba la política espanyola i en que es troba el senyor Maura, tots arrenquen d'un erro fonamental: el de no buscar a la

seva hora, en un alçament de la opinió pública, en un desvetllament de l'esperit de ciutadania, la força necessària per a derrotar els factors morbosos que havíem triomfat en 1909. El creure que un home, un cop ha governat, ha de renunciar a la propaganda, considerant-la missió de subalterns i funció de segon ordre en la vida política; el fiar-ho tot a un moviment espontani d'opinió que no s'ha produït mai, ni en les democràcies més perfectes; el confiar excessivament en les determinacions de la Corona, han sigut els grans factors d'aquert erro fonamental que, entre altres conseqüències, ha tingut la d'allunyar els regionalistes del senyor Maura, sense que aquest allunyament hagi significat mai ni oblit dels serveis fets a Catalunya, ni desconeixement de les altíssimes qualitats que ni per un moment hem deixat de reconèixer en el senyor Maura.

FRANCESC CAMBÓ.

Montjuic de Besalú

Visitant la capital del comtat de Besalú, la reposada vila dels daurats temples romànics, vaig poder admirar l'activitat i zel de la comunitat de preveres de la església de Sant Vicenç, qui no solament treballen en la restauració del seu artístic temple, sinó encara en la instal·lació i catalogació de l'interessant arxiu de què són posseïdors.

Mossen Caritj, l'arxiver emprenedor d'aquesta tasca, ens mostrava gojós el gran sarrió corull de pergamins que esperaven les seves mans amoroses per a que'ls traguessen la pols i els donessen vida. Manuals de notaris, llevadors, capbreus i papers dispersos omplenaven la taula i bancs del local.

Entre aquest va cridar-nos la atenció un de interessant per a la història dels jueus de nostra terra. Aquest document ens mostra que en 1386 eren residents en aquesta vila els jueus Isaac Bonastruc, Maimó de Piera, Jaachel Deçcastllar, Salamó Bonjuha de Carcassona, Salomó Issac, Ronastruc Issac, David Deçcastllar, Bonasuf Jusseff i Bonjuha Salamó de Carcassona, mestre Jusseff Moïsses (?), físic, Vidal Ferrer y Vidal Deçmestre.

Acusats per la superstició popular de la Provença d'èsser els causants de la Gran-mortaldat, que produí la pesta negra, milers de jueus foren assassinats i altres se refugiaren a Catalunya. De ço, tal volta, ens porten record aquests jueus de Carcassona que trovem a Besalú.

Aquests jueus tenien llur propi fossar, qual lloc, com el de Girona i Barcelona, havia per

nom Monjuic. Era situat, a poca distancia, a l'altra banda del pont, sobre l'loc nomenat La Reial.

Per ell venien pagant quiscum any el cens de sis diners barcelonesos de tern, al prior del monastir de Santa Maria, i, al nou de març de l'esmentat any feren carta pública al prior Guillem de Pontons que en l'esdevinidor continuarien pagant aquest cens.

El document, que és copia autèntica del mateix temps, és com segueix:

«*Noverint universi Quod nos Issach bonastruch Maymon de piera Jaachel deç castlar Salamon bonjuha de Carcassona Salamon yssach Bonastruch yssach David deç castlar Bonasuf Juseff et Bonjuha salamon de carcassona ac Magister Juceff Moss. fisticus Vitalis ferrarii et Vitalis deç mestre. judei Bisulduni Gratis et ex certa sciencia virtute juramenti per nos et quemlibet nostrum inferius prestiti Confitemur et recognoscimus vobis honorabili guillelmo de pontonibus priori Monasterii beate Marie de jufracastrum bisuldunj quod facimus et facere debemus vobis et dicto vestro Prioratuj seu eidem Monasterio pro fossario nostro vocato de Mont Juhich quod tenemus et possidemus jufra parrochiam sancti vincentii de bisulduno jn loco vocato. supra la Reyal quolibet anno de censu sex denarios Barchinonenses de terno. Et sic Juramus sponte. per dominum deum et decem precepta legis que deus dedit Moysi jn Monte sinay manibus nostris corporaliter tacta predicta omnia et singula per nos superius recognita et confessata Jose vera et jn se veritatem omnimodam continere eaque rata rata (1) grata et firma habere tenere et servare attendere et complere et non contrafacere vel venire aliqua racione jure modo vel causa. Preterea Ego dictus Salamon bonjuha de carcasona virtute juramenti per me superius prestiti Confiteor et recognosco nobis dicto honorabili priori ac eidem Monasterio quod dum ego moram traxi seu domicilium meum feci seu tenui jntus dictam villam de bisulduno feci et prestaui quolibet anno de censu dictu prioratu seu Monasterio et honorabili priori eiusdem Monastery pro dicto fossario vocato de Montjuych sex denarios dicte monete. Actum est bisuldunj die Nona mensis Marcij. Anno a nativitate dominj Millesimo Trecentesimo Octuagesimo Sexto. Signa etc.—**Segueixen les firmes dels mateixos jueus—**Testes huius rei sunt Raimundus de boxols petrus boxeda et Bernardus de gradu presbiter.»*

Solsona, setembre de 1915.

J. SERRA I VILARÓ.

(1) Aquest nom és així repetit.

Després de l'Assamblea i la Manifestació

Els solemnes actes organitzats per a protestar de la conducta del Govern davant dels problemes econòmics plantejats per la guerra europea, han tingut tota la importància desitjada. I ademés sembla que tindran eficàcia car ja s'anuncia la reunió del Parlament per a el dia 5 del pròxim Novembre, on els diputats per Catalunya donaran la batalla al Govern.

Perquè nostres lectors se facin perfecte càrrec de la significació dels actes de diumenge reproduïm a continuació el vibrant article, comentant-los, de nostre estimat amic en J. Bofill, publicat a La Veu de Catalunya.

¡EXCELCIOR!

Catalunya triomfarà: Catalunya ha triomfat amb l'esplèndida Manifestació del diumenge. Deia un bon amic nostre, una mica afectat d'europèisme, que ja som mestres, els catalans, en l'art cívic de manifestar-nos col·lectivament. I al contemplar l'apoteosi final a la plaça de Sant Jaume, afegia sentenciosament que el nostre poble és ja com el poble anglés.

Anglès o no, diem nosaltres, és un poble admirable, en el qual la natura és susceptible de les més altes subtileses polítiques. Cal només veure, després d'una deixadesa secular, com prenen en ell les qualitats més difícils de les multituds modernes.

I tot li ve de la voluntat. Els pobles, més concretament les nacions, comencen amb un imperatiu de consciència. Es retroben i volen existir, i aquesta voluntat els empeny i amb constància i fadics els du finalment a la victòria. I és pel camí penós i gloriós que aquesta voluntat d'existir els fa sobris i abnegats i aptes, com ara el nostre, per cengir-se amb la més estricta educació política.

Jo no sé si els polítics, encara incults, de Madrid, s'entretindran a regatejar-nos l'èxit i a fer comparances numèriques de la manifestació darrera amb altres d'anteriors. Jo el que sé que la manifestació d'avui iguala i supera l'esplèndida manifestació a favor de la Mancomunitat Catalana, jo el que sé que es digna d'aquella manifestació única de la Solidaritat gloriosa; jo el que sé, i això basta, que la manifestació d'aquets dies és, «qualitativament», tan admirable, ni més no, com aquelles altres. És la manifestació d'un poble en plena educació política, és la manifestació d'un poble concient i amb voluntat de viure, és la manifestació d'un poble que triomfarà, d'un poble que ja ha triomfat.

La manifestació del diumenge, l'actual campanya econòmica de Catalunya, són un altre episodi de la llarga ascensió nacionalista.

Ara els polítics de Madrid—que ens titllen alternativament d'arriixats o de positivistes—ens tornen a cridar aixó darrer. I és que pobre gent, en llur vegetar ominós no tenen la visió de conjunt. Quan nosaltres cantem «Els Segadors» i fem Jocs Florals, no toquem—segons ells— de peus a terra, som «cuatro locos», una mena de Quixots llevantins. Quan reclamem el pa nostre de cada dia quan exigim al Govern que faci justícia, aleshores som un poble egoista i metalitzat. I és que aquells polítics no veuen que les nostres campanyes més idealistes són prenys de la previsió de les realitats, i que en les nostres campanyes més positivistes, fins en les d'ordre econòmic, batega i les impulsa la plenitud dels nostres ideals...

Perqué un poble que vol viure, viu de realitats i d'ideals; perquè la vida és integral o no és, perquè els pobles mancats de sentit pràctic o de glorioses aspiracions, es blinquen a l'un costat o a l'altre com el plansó neulit del qual fins l'ocellada, pressentint-ne la mort s'allunya amb por supersticiosa.

Aquesta plenitud de vida la retrobem en la manifestació del diumenge, en la campanya d'aquets dies.

Es clar que és una campanya eminentment econòmica, tant per la seva finalitat com pels homes que en duen la iniciativa.

Passa en la nostra meravellosa renaixença que, segons quines són les necessitats o quins són els perills del moment, parlen i actúen en primera fila els uns o els altres. Tots els catalans estem en peu de guerra per a defensar l'honor i els interesos de nostra màre Catalunya, però quan un Govern inepte i ademes toçut vol assetjar-la per fam, aleshores els nostres capdavanters són els nostres industrials i comerciants, aleshores veiem l'espectacle, tan poc freqüent en el món aetual, de païtrons i d'obriers agermanats per unes comunals aspiracions, deixant darrera llur, per amor a Catalunya, totes llurs previsions i totes llurs antipaties... Però al voltant d'aquesta gent, però al voltant dels capdavanters de totes les nostres batalles, s'hi acoblen tots els altres estaments. Ara els polítics els acompanyen i actúen alhora per dir-ho així, de marge protector. I amb els polítics, els intel·lectuals i els homes de carrera.

Aquesta solidaritat, socialment, ja no cal dir políticament, és molt més ampla que la gloriosa Solidaritat Catalana d'altres hores. Aixó sol hauria de demostrar a aquells polítics de Madrid, que en ço que demanen avui les societats econòmiques de tota mena—obreres i patronals—hi ha quelcom més aglutinador que els interesos materials, hi ha l'espurna eficacíssima de l'ideal, única que té la virtut d'aixecar i de fer caminar tot un poble.

Un altre indicati encara.

La qüestió previa plantejada en l'actual campanya

econòmica, en aquesta campanya que certs polítics de Madrid qualifiquen despectivament de materialista, és una qüestió de normalitat de vida, de dignitat política. Els nostres capdavanters i tot el poble de Catalunya, comencem per demanar, abans que altra cosa i com una necessitat mitjancera, el renuament de les Corts. Heusaquí el nostre egoisme, heusaquí el nostre positivisme. Heusaquí, diem nosaltres, la transcendència política de l'actual episodi. de tots els episodis de la nostra ascensió nacionalista.

Consti, per tant, que la manifestació i la campanya actual, anc que siguin d'ordre econòmic, en el fons i com sempre són una actuació patriòtica, són una actuació nacionalista. Ara, com sempre, és per Catalunya, és pels nostres ideals, abans que per cadascú de nosaltres, que ens aixequem i ens acoblem i batallem fins a la fi.

J. BOFILL.

A D. EVELI BARNADAS

La secció titulada «Informació Olotina» no és el lloc on s'exposa amb ponderació raonada el criteri del periòdic, sinó, simplement, on se recull qualque ressò d'opinió pública.

Unes paraules de dita secció s'han trobat lleugeres i ademés injustes. Respectem, sense discutir-lo, el primer qualificatiu, majorment perquè no era ofensiva la nostra intenció. En quan a la segona qüestió no ens posarem com a àrbitres, per son caràcter tècnic. Queden aquestes planes obertes a qualsevol explicació que'ls interessats en aquella vulguin donar. No podem fer més.

NOTES D'ART

Tinguem amor al bell ofici.—La gran anormalitat per que està atravesant Europa portarà a les arts un esperit de renovació i puresa que pot dur-nos a una regeneració més ràpida del que podria esperar-se.

En primer lloc desapareixerà la furia snobista que feia abortar molts temperaments de vertadera valua; en canvi donava entrada a l'èxit a homes de qualitat i honradesa molt dubtoses.

Com a resultat d'això, l'artista tindrà la necessitat de consolidar-se en el vertader camí de l'art i la bellesa; així tindrem que l'home de poc temperament al menys tindrà el bell ofici, però no l'èxit; la seva producció serà discreta, serà com molts d'aquells retrats de família que veiem en certes cases antigues que no mereixen potser

estar a un Museu, però són i seràn sempre obres esguardades i respectades de tothom.

Per altra part l'espectador haurà posat també seny; no's deixarà portar per manies d'escoles i personalitats genials car apreciarà més lo que siga sòlid, puix veurà, durant aquesta interrupció de relacions artístiques mundials, com s'ha donat valor a coses que sols estaven en els començos d'assolir-la.

Els artistes de vertader temperament estaran obligats a tenir l'ofici com tothom. Això'els portarà a una major facilitat plàstica en l'expressió del seu mode de sentir, ajudant en gran manera la tendència primitivista ja iniciada.

Així tindrem que'ls artistes se dividiran en dues classes: en els de vertader temperament i els coneixedors de l'ofici solament, desapareixent, per tant, els artistes per educació no més. I això ja és una ventatja, car aquets últims són generalment els qu'allarguen la decadència de les escoles a que han pertenescut.

Perfeccionant l'ofici potser perdem en valor cerebral, però guanyem en sinceritat; i tenim aventatge car aquesta valor cerebral suprimida, en la majoria dels casos, és equivocada.

Cal tenir, doncs, amor al bell ofici.

F. VAYREDA.

La Revista "España,,

En son darrer núm. parla aquesta revista de la manifestació i la assemblea del dia 10.

Havem pensat sempre que, esguardant la vida real espanyola i abominant de les ficcions de la politicalleria, com fan els d'aqueixa revista, acabarem per mutuament entendre'ns.

Mes escriuen uns mots, la bona intenció dels quals no és pas dubtosa, però que, si no'ns son ofensius, no'ls podríem perxó passar de llarg. Diuen: «Cuando Catalunya luche contra las otras regiones no podremos estar del lado de Catalunya». Una ombra de rezel plana damunt d'aquestes paraules. I un malentés d'on deriven les penetra.

La labor catalana és d'una expansió de comprensiva benvolença. Es labor de relació, de col·laboració. Entenem que l'isolament és immoral. Creiem com l'il·lustre Rector de Salamanca que «la conciencia de l'individu és social. Igual la d'un poble. Poble que no tingui conciencia internacional, sentit de son destí i de sa missió davant dels altres pobles i per aquets, per a la humanitat, no té conciencia nacional, ni sentit de patria tampoc.»

Çó que'ns importa més, per tant, és la relació amb les nacions veïnes. I una generosa relació concient amb els veïns espanyols, troba dos obstacles, un enemic doble: la Política Central i la Província. Tots dos tacitament aliats; el senyor Cierva i la Universitat de Murcia.

Sí; ens és un obstacle la manca de patriotisme espanyol. Fóra el nacionalisme nostre, català, no més veïem una «mazorca de regiones y de territorios que es hoy la región que llamamos España, és decir: la patria chica».

La Espanya provinciana es manté tan aislada de Europa com de Catalunya.

Doncs que no s'oblidi aquest factor d'incomprensió que trobem, aquest mur d'isolament suicida: **la província.**

PUBLICACIONES

Quaderns d'estudi. -Havíem ja donat compte de l'importancia que tindria aquesta revista. Esdevindrà per als estudiosos imprescindible instrument d'informació.

En aquest núm. primer, després d'un magnífic treball sobre la Simulació, es comença la publicació de l'obra de Karl Vossler, «Positivisme i idealisme en la ciencia del llenguatge». També la publicació de l'estudi sintètic de L. Brunschvicg sobre la filosofia de Poincaré. Un treball del P. F. de Barbens, intitulat «Les aptituds del nen». S'hi publica l'informe del Consell d'Investigació Pedagògica sobre Edificis Escolars. Un article sobre una dansa popular, de don Aureli Campmany. I una informació del moviment científic i especialment pedagògic nacional i europeu.

Mi parecer.—Estudio-exposició acerca de la obra dramática de D. Manuel Linares Rivas, La Gerra, por C. Puyo (Pere Gil).—Aquí on no's publiquen moltes obres, veusaquí tot d'una un follet quasi de controversia. Contradiu les doctrines morals de un drama de tesi de un escriptor madrileny, senyor Linares Rivas.

Creiem poder dir, fóra en punt d'ortodoxia catòlica, que és digne, el follet comentador, de l'obra comentada,

Informació Olotina

REL-LIGIOSA

Amb notable concurrencia han tingut lloc els anunciats Exercicis Espirituals per a homes en l'Esglesia de Nostra Senyora del Tura, durant els quals l'eloqüent P. Vila, de la Companyia de Jesús, captivà l'auditori amb notables sermons rublerts de zel apostòlic i suggestiva forma:

Tenim entés que com a fruit d'aquets Exercicis s'establirà dins la Congregació de la Inmaculada i S. Lluís una pràctica de solidíssima formació religiosa, consistent en una Missa de Comunió setmanal destinada a preparar un grupu selecte per a empreses de gran eficàcia per la ascensió religiosa i moral de nostra joventut.

COOPERATIVA

En l'Assamblea celebrada el passat diumenge a Barcelona hi assistiren delegacions de la «Lliga de Defensa Industrial» i de la «Lliga Regionalista» d'apuesta Cintat. També hi assistí el digne Diputat a Corts per aquest districte D, Pere Llosas i Badía,

—La Junta «La Caritat» té molts avençats els treballs de preparació per a instal·lar en amplis locals del Hospici la hermosa obra d'assistència als pobres i els serveis d'alberg infantil.

—Se diu que el «Ateneo Obrero» ha arrendat l'espai local del carrer de Bellaire que acaba de deixar la «Joventut Tradicionalista». Sembla que hi ha el propòsit de celebrar la inauguració del nou local durant les pròximes festes de Nadal.

ESTABLIMENT TIPOGRAFIC

DE

PERE ALZAMORA

CLIVILLERS, 16.

TELEFON, 22.

OLOT

DOCUMENTS COMERCIALS □ OBRES □ REVISTES
PERIÒDICS □ CARTELLS I TOTA MENA DE IMPRESSIONS

LLIBRERÍA I OBJECTES D' ESCRITORI ALTA NOVITAT

INMENS ASSORTIT EN POSTALS PER A TOTS ELS GUSTOS I PREUS

SERVEIS DE TRANSPORT DE VIATGERS I DE COMUNICACIONS

Ferrocarril d'Olot a Girona		CORREUS															
OLOT. Sortides. 2'32 5'18 11'42 14'38 17'39 (*)		Sortides. 4'45 11'15 12'30(*) 17'10(*) 21'00(*) 21'45															
Arribades. 8'41 12'08 18'27 20'43 *		Arribades. 12'15 12'30(*) 17'15 18'30(*) 21'00															
(*) Diumenjes i dies festius: Dilluns, fins Amer.		Dies de treball, de 9'30 a 11'00-de 17'30 a 19															
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Serveis de Carruatjes i Tartanes</th> <th>Serveis d'Autos</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Per S. Joan las Abadesas. S. 1'00 9'30</td> <td>4'00 15'00</td> </tr> <tr> <td>De » » » » A. 13'30 22'00</td> <td>13'00 22'00</td> </tr> <tr> <td>Per Figueras. S. 4'00 14'00</td> <td>6'30</td> </tr> <tr> <td>De » » » » A. 11'30 19'00</td> <td>4'30</td> </tr> <tr> <td>Per Banyolas. S. 22'15</td> <td>7'00 15'00</td> </tr> <tr> <td>De » » » » A. 17'45</td> <td>14'45 21'00</td> </tr> </tbody> </table>		Serveis de Carruatjes i Tartanes	Serveis d'Autos	Per S. Joan las Abadesas. S. 1'00 9'30	4'00 15'00	De » » » » A. 13'30 22'00	13'00 22'00	Per Figueras. S. 4'00 14'00	6'30	De » » » » A. 11'30 19'00	4'30	Per Banyolas. S. 22'15	7'00 15'00	De » » » » A. 17'45	14'45 21'00	CERTIFICATS. de 9'30 a 11'00 festius.	
Serveis de Carruatjes i Tartanes	Serveis d'Autos																
Per S. Joan las Abadesas. S. 1'00 9'30	4'00 15'00																
De » » » » A. 13'30 22'00	13'00 22'00																
Per Figueras. S. 4'00 14'00	6'30																
De » » » » A. 11'30 19'00	4'30																
Per Banyolas. S. 22'15	7'00 15'00																
De » » » » A. 17'45	14'45 21'00																
		(*) A peatons i interior. (*) A interior. (*) Dels estancs. (*) De Sts. Pau. (*) De Camprodón.															
		TELÉGRAFOS (VALLS-NOUS) de 7 a 21, diari.															
		TELÉFONOS INTERURBÀ: (Bellaire, 6). De 8 a 21 COMARCAL: (Lorenzana, Servei permanent.															

TONI-DIGESTOL BURQUET

RESTAURACIÓ DEL PAIDOR

A base de ferments gastrics a l'estat natural, gonolobus, condurango, cuassia simaruba, menyanthes trifoliata i chelidonium majus.

Remei excel·lent i comprovat per a curar les dispepsies, siguin o no de origen nerviós, catarrs gastrics, pesadesa, botiment, vertics de l'estómac, neurastenia gástrica flatulencias, mal gust i mal olor de la boca. Amb el seu us se obtenen incomparables resultats en tota classe de gastralgies (mal de paidor) calma ràpidament el dolor perquè ataca les causes del mal. No conté opi, morfina ni cocaina ni medicaments que puguin produir trastorns en l'organisme.

DIPOSIT

Laboratori i Oficina de Farmacia de Antón Bolós i Vayreda, Sant Rafel 28.

FARMACIA I LABORATORI DANÉS

PLASSA ALFÓNS XII TELEFON XXIII

Despatx de receptes preparades amb tot cuidado — Medicaments moderns d'una puresa absoluta — Herbes medicinals — Especifics nacionals i estrangers — Aigues minerals — Ingestibles — Sueros — Vacuna — Oxigen pur — Articles de goma — Venes de gassa — Faxes ventrals — Braguers — Perfumeria — Análisis — — —

Elixir i polvos dentífrics DANÉS

Grands assortits a preus econòmics

— de —

LLANES, SEDES I COTONS

Riu Orri

St. Esteve, 12

Camiseria, Corbateria i Genres de punt

Celler Olotí

Dasseig de Blay (Tíral), 52
(Devant del Teatre)

Casa recomanada per a
vins de tota confiança :

Olis, sabons i comestibles de
: : primera calitat : :